L. A. GEELHOED
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2004. október 14. [1]

I — Bevezetés

1. A jelen ügyben a Görög Köztársaság a tagállamok által az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) Garanciarészlege alapján teljesített egyes kiadásoknak a közösségi finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2002. november 5-i 2002/881/EK bizottsági határozat [2] megsemmisítését kéri. A kereset arra vonatkozik, hogy a Bizottság elutasította 36 761 035,91 euró összegnek a Görög Köztársaság számára való megtérítését.

II — Jogi háttér

2. A közös agrárpolitika finanszírozására és az EMOGA számlaelszámolására vonatkozó jogi háttér korábban már számos indítványban és ítéletben kifejtésre került. E jogi háttér részletes kifejtésére utalok többek között Jacobs főtanácsnok 2004. január 22-i, a Németország kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványára [3].

III — Tényállás

3. A 2002/881 határozatával a Bizottság kizárta egyes tagállami kiadásoknak a Garanciaalapból történő finanszírozását. Mint a 2002/881 határozat 1. cikkéből és annak mellékletéből kitűnik, a Görög Köztársaság tekintetében az alábbi kiadásokat zárták ki a finanszírozásból:

— 2 438 896,91 eurót a gyümölcs- és zöldségszektor tekintetében az 1997–2001 közötti pénzügyi évekre,

1 — Eredeti nyelv: holland.

2 — HL L 306., 26. o.

3 — Jacobs főtanácsnok által a C-332/01. sz., Görörgország kontra Bizottság ügyben 2004. szeptember 9-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-7699. o.) vonatkozásában 2004. január 22-én előterjesztett indítvány 4–9. és 18–22. pontja és a C-344/01. sz. Németország kontra Bizottság ügyben 2004. március 4-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-2081. o.) 2–14. pontja.

— 11 352 868 euró állattámogatást az 1999–2001 közötti pénzügyi évekre,

— 22 969 271 euró állattámogatást az 1998–1999 közötti pénzügyi évekre.

4. A Bíróság Hivatalához 2003. január 3-án érkezett keresetlevelével a Görög Köztársaság az EK 230. cikke alapján előterjesztett keresetével a megtámadott határozat megsemmisítését vagy módosítását kéri, amennyiben az a gyümölcs- és zöldségágazatra vonatkozó támogatásokra vonatkozó korrekciókat, valamint az állattámogatásokra vonatkozó átalánykorrekciókat érinti.

IV — A gyümölcs- és zöldségágazatra vonatkozó támogatások

A — *Tényállás és a pert megelőző eljárás*

5. Az 1999. február 23. és 26. között, illetve 1999. március 22. és 24. között Görögországban végzett ellenőrző látogatásai során a Bizottság jelentős hanyagságokat és hiányosságokat állapított meg a citrustermelő ágazatra vonatkozó támogatások kezelése és felügyelete során, különös tekintettel az alábbi pontokra:

— a nyújtott támogatás 3%-ának a termelők szervezetei által történő levonása;

— a támogatásokat a jogosultaknak csekken fizették ki;

— a „Dalamares" termelői szervezet az 1997/98-as gazdasági évben nem minden tagjának fizette ki a támogatást;

— bizonyos citrusgyümölcsök szállításának nem kielégítő ellenőrzése;

— a szállított termékekre vonatkozó dokumentumokat — az úgynevezett „mérlegelési bizonylatokat" — nem őrizték meg.

6. 2001. október 24-i levelükkel a Bizottság szolgálatai hivatalosan értesítették a görög hatóságokat arról, hogy

a) 3%-os pénzügyi korrekciót kívánnak alkalmazni az 1997–2000. közötti időszakban a narancsok feldolgozására nyújtott támogatások tekintetében, tekintettel a jogosultaknak fizetendő támogatásból történt 3%-os levonásra;

b) 2%-os pénzügyi korrekciót kívánnak alkalmazni a Görög Köztársaság által az 1997–1999-es idény vonatkozásában, a Görög Köztársaság által végzett nem kielégítő ellenőrzés miatt.

7. 2001. december 18-i levelükkel a görög hatóságok az ügyet az egyeztető szerv elé vitték.

8. Az egyeztető szerv 2002. április 17-i záró jelentésében úgy ítélte meg, hogy a két fél álláspontja nem közelíthető egymáshoz a megadott határidőn belül.

A 3%-os levonás

9. A görög kormány a 2002/881 határozat megsemmisítését kéri, amennyiben az kizárja 1 815 511,16 euró összegnek az Alapból történő finanszírozását. Ez az összeg egyenlő a narancsok 1997. szeptember és 2000. december közötti feldolgozására igényelt támogatás 3%-os korrekciójával. Az összefoglaló jelentést követően a Bizottság végrehajtotta a korrekciót, mivel a görög kormány 2001. január 1-jéig nem állította le a támogatások 3%-nak biztosítási járulékként történő, termelői szervezetek általi levonását.

10. A görög kormány lényegében az alábbi érveket adja elő. Először azt állítja, hogy a 3%-os biztosítási járulék formájában végrehajtott levonás csak egyes helyi, az irányelvet félreértelmező adóhatóságoknak felróható elszigetelt jelenség volt. Másodsorban különböző intézkedésket hajtott végre azért, hogy értesítse az érintetteket a levonás tilalmáról.

11. Másodlagosan a görög kormány hozzáfűzi, hogy a korrekcióval érintett időszakot 1999 márciusáig kell korlátozni, mivel az ezt követő időszak tekintetében a Bizottság nem terjesztett elő bizonyítékot.

B — *Értékelés*

12. A görög kormány fenti érvei álláspontom szerint megalapozatlanok.

13. A görög kormány nem vitatta, hogy bizonyos termelői szervezetek a támogatás 3%-át biztosítási járulékként levonták. Ez ellentétes az 1169/97/EK rendelet [4] 15. cikkének (2) bekezdésével. Azonban a gyakorlat elterjedtségét vitatja. Mindazonáltal, mint a Bizottság arra helyesen rámutat, a görög kormány által a levonás tekintetében elfogadott általános rendelkezések e gyakorlat szélesebb körű elterjedtségére utalnak. Ha csak elszigetelt jelenségről lett volna szó, a görög kormány egyszerűen célzott eljárást indíthatott volna az érintett helyi adóhatóságokkal szemben. A görög kormány olyan tényeket sem mutatott be, amelyek bizonyítanák, hogy ez az elterjedtség nem lenne helytálló. A hivatkozott általános rendelkezésekből nem derül ki, hogy a levonások ténylegesen megszűntek volna vagy hogy a levont összegeket visszafizették volna.

4 — Az egyes citrusfélék termelői részére közösségi támogatási rendszer bevezetéséről szóló, 1996. október 28-i 2202/96/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 1997. június 26-i 1169/97/EK bizottsági rendelet (HL L 169., 15. o.).

14. A görög kormány arra vonatkozó érve tekintetében, hogy a levonási gyakorlatot 1999 márciusában megszüntették, meg kell állapítani, hogy az összefoglaló jelentés szerint a Számvevőszék 2000 márciusában végzett vizsgálata az ellenkezőjére utal.

15. Ezért azon az álláspontom vagyok, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a Bizottság helytelenül alkalmazta a jogszabályt, amikor a gyümölcs- és zöldségágazatnak nyújtott támogatások tekintetében 3%-os korrekciót alkalmazott.

A 2%-os levonás

16. A görög kormány a 2002/881 határozat megsemmisítését kéri, amennyiben az kizárja 623 385,75 euró összegnek az Alapból történő finanszírozását. Ez az összeg egyenlő az 1997/98-as és 1998/99-es gazdasági években nyújtott támogatások 2%-os átalánykorrekciójával.

17. A görög kormány lényegében az alábbi érvelést terjeszti elő. Először előadja, hogy a támogatások csekken történő kifizetése nem jelenti pénzügyi veszteségek közvetett vagy

közvetlen veszélyét az EMOGA számára. E tekintetben az 1663/95/EK rendelet[5] mellékletére hivatkozik, amely lehetővé teszi a támogatások csekken történő kifizetését. Másodszor, a ki nem fizetett támogatás csekély jelentőségű, mivel csak négy termelőt érintett. Harmadszor a görög kormány csodálkozását fejezi ki a tekintetben, hogy a Bizottság a korrekcióra vonatkozó határozatát többek között arra a gyanúra alapítja, hogy szabálytalanságok történtek a szállítmányok átvétele során. Végül a görög kormány arra utal, hogy a közösségi rendelkezések nem írják elő a mérlegelési bizonylatok megőrzését.

C — *Értékelés*

18. Úgy vélem, hogy a görög kormány által előterjesztett első két kifogás nem megalapozott.

19. A felperes lényegében nem a Bizottságnak a csekken történő kifizetésre vonatkozó állításait vitatja, illetve nem azt az állítását, hogy az 1997/98-as gazdasági évben a Dalamares termelői szervezet nem minden tagjának fizették ki a támogatásokat.

20. Mint a Bizottság megjegyzi, az 1169/97 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének biztosítania kell, hogy a nyújtandó támogatási összeg, amelyre a jogosultnak igénye van, ténylegesen kifizetésre kerüljön. Ezt a rendelkezést szó szerint be kell tartani, mivel a csalást és visszaélést kívánja megakadályozni. Így hiányos végrehajtását nem lehet a hiányosság esetleges mértékével igazolni. Ez a kifogás ezért nem elfogadható.

21. Ezzel szemben a görög kormány harmadik és negyedik kifogását komolyabbnak tartom.

22. Harmadik kifogásával a görög kormány lényegében azt a kérdést veti fel, hogy a Bizottság egyes véletlen körülmények fennállásából juthat-e olyan messzemenő következtetésekre, hogy nem áll fenn megbízható és működőképes ellenőrző rendszer.

23. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, ha a Bizottság megtagadja a közösségi jogszabályok tagállamok általi megsértése miatt bizonyos kiadásoknak az EMOGA terhére történő elszámolását, a Bizottság feladata az adott szabályok megsértésének bizonyítása[6]. Más szavakkal a Bizottság

5 — A 729/70/EGK tanácsi rendeletnek az EMOGA Garanciarészlege számlaelszámolási eljárása tekintetében történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1995. július 7-i 1663/95/EK bizottsági rendelet (HL L 158., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 18. kötet, 31. o.).

6 — Lásd különösen a C-281/89. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991. február 19-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-347. o.) 19. pontját, a C-55/91. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1993. október 6-án hozott ítélet (EBHT 1993., I-4813. o.) 13. pontját és a C-253/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. október 28-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-7529. o.) 6. pontját.

köteles indokolni azt a határozatát, amellyel megállapítja, hogy az érintett tagállam elmulaszotta az ellenőrzéseket vagy azokat hibásan hajtotta végre [7].

24. A Bizottságnak azonban nem kell kimerítően bemutatnia a nemzeti hatóságok ellenőrzéseinek elégtelenségét vagy az általuk szolgáltatott számok helytelenségét, hanem csupán az ezen ellenőrzések vagy számok tekintetében fennálló komoly és ésszerű kétséget kell bizonyítania. [8]

25. Ennek alapján azután az érintett tagállam feladata annak bizonyítása, hogy fennállnak a Bizottság által elutasított finanszírozás feltételei. [9] Másként megfogalmazva, az érintett tagállam csak azáltal cáfolhatja a Bizottság állításait, hogy kijelentéseit olyan körülményekre alapozza, amelyek egy megbízható és működő ellenőrző rendszer fennállását bizonyítják. Ha a tagállam nem tudja bizonyítani a Bizottság állításainak helytelenségét, akkor ezek az állítások megalapozhatják a megfelelő és hatásos felügyeleti és ellenőrző rendszer bevezetésére vonatkozó komoly kétséget [10].

26. A Bizottság bizonyítási terhének ilyen értelmű könnyítése arra vezethető vissza, hogy leginkább a tagállam van abban a helyzetben, hogy az EMOGA számlaelszámoláshoz szükséges adatokat összegyűjtse és ellenőrizze, és ezért a tagállam köteles annak részletes és teljes körű bizonyítására, hogy a szükséges ellenőrzéseket ténylegesen elvégezték, hogy a számadatok helyesek és hogy adott esetben a Bizottság állításai nem helytállóak [11].

27. Mint az a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, a Bizottságnak nem kell a szabálytalanságokat teljes mértékben bizonyítania. Be kell azonban mutatnia olyan tényeket, amely egy és ugyanazon irányba mutatnak, és amelyekből kiderül a komoly és ésszerű kétség az ellenőrzések vonatkozásá-

7 — Lásd különösen a C-8/88. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1990. június 12-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-2321. o.) 23. pontját, a C-278/98. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 2001. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-1501. o.) 39. pontját és a C-349/97. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-3851. o.) 46. pontját.

8 — Lásd különösen a C-48/91. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 1993. november 10-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-5611. o.) 17. pontját, a C-54/95. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1999. január 21-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-35. o.) 35. pontját, a C-28/94. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 1999. április 22-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-1973. o.) 40. pontját, a Hollandia kontra Bizottság ügyben 2001. március 6-án hozott ítélet [hivatkozás a 7. lábjegyzetben] 40. pontját, a C-263/98. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-6063. o.) 36. pontját és Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [hivatkozás a 7. lábjegyzetben] 47. pontját.

9 — Lásd különösen a 347/85. sz., Egyesült Királyság kontra Bizottság ügyben 1988. március 24-én hozott ítélet (EBHT 1988., 1749. o.) 14. pontját, a Hollandia kontra Bizottság ügyben 1993. november 10-én hozott ítélet [hivatkozás a 8. lábjegyzetben] 16. pontját, és a Belgium kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 8. lábjegyzetben] 36. pontját.

10 — Az Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. október 28-án hozott ítélet [hivatkozás a 6. lábjegyzetben] 7. pontja és a Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [hivatkozás a 7. lábjegyzetben] 48. pontja.

11 — Lásd különösen a Hollandia kontra Bizottság ügyben 1993. november 10-én hozott ítélet [hivatkozás a 8. lábjegyzetben] 17. pontját, a Németország kontra Bizottság ügyben 1999. január 21-én hozott ítélet [hivatkozás a 8. lábjegyzetben] 35. pontját, a C-59/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. március 18-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-1683. o.) 55. pontját, a Hollandia kontra Bizottság ügyben 2001. március 6-án hozott ítélet [hivatkozás a 7. lábjegyzetben] 41. pontját, a Belgium kontra Bizottság ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet [hivatkozás a 8. lábjegyzetben] 37. pontját, a C-118/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2002. január 24-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-747. o.) 37. pontját és a Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [hivatkozás a 7. lábjegyzetben] 49. pontját.

ban. A tényeknek olyan összefüggésben kell állniuk egymással, hogy abból a szabálytalanságok fennállását valószínűsíteni lehessen.

28. Így, ha a Bizottság olyan tényeket tud bemutatni, amelyek az EMOGA-ból finanszírozott intézkedések ellenőrzése során rendszeres hanyagságra utalnak, a tagállam köteles bizonyítani, hogy a Bizottság megállapításai nem helytállóak.

29. A jelen ügyben a Bizottság az ellenőrzésekre vonatkozó komoly és ésszerű kétségeket eredményező bizonyítékot az alábbi tényekre alapította. Először a felkínált gyümölcsökből az adott gazdasági évben csak két szállítmányt utasítottak vissza, a második szállítmányt éppen akkor, amikor a Bizottság ellenőrei jelen voltak. Másodszor a görög hatóságok képviselői a helyszínen végzett ellenőrzés során közölték a Bizottság ellenőreivel, hogy a szétnyomódott, illetve rothadt gyümölcsök tekintetében 5%-os, illetve 1%-os toleranciaszintet engedélyeztek.

30. Ezekből a tényekből nem következik, hogy az érintett tagállam által végzett ellenőrzések nem lettek volna alaposak és teljes körűek. Nincs szabálytalanságra utaló bizonyíték. Más szavakkal, olyan elkülönült tényekből nem vonható le elegendő bizonyíték, amelyek még egymással összefüggésben tekintve sem utalnak arra, hogy az EMOGA-ból finanszírozott intézkedéseket rendszeresen nem kielégítően ellenőrizték. Ilyen esetben a tagállamnak – jelen esetben a görög kormánynak – nem szükséges bizonyítania a Bizottság állításainak helytelenségét.

31. A Bizottság azt sem indokolta, hogy álláspontja szerint miért nagyon valószínűtlen, hogy csak két szállítmányt utasítottak vissza. Az általa feltételezett szabálytalanság vonatkozásában semmilyen további érvet nem adott elő.

32. Ezért a Bizottság nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy olyan bizonyítékot mutasson be , amely megalapozza a komoly és ésszerű kétséget az ellenőrzések vonatkozásában, és így figyelmen kívül hagyta az EMOGA számlaelszámolására irányadó bizonyítási szabályokat.

33. A görög kormány negyedik kifogása a mérlegelési bizonylatok megőrzésének kötelezettségére vonatkozik.

34. Az összefoglaló jelentésből és a Bizottság beadványaiból kiderül, hogy a feldolgozóüzemek nagy része nem őrizte meg a mérlegelési bizonylatokat az 1997/98-as gazdasági évben. A Bizottság szolgálatai szerint

ez a dokumentum javítja a szállított mennyiségek ellenőrzését. A Bizottság előadja, hogy az e tekintetben fennálló kétségek miatt a mérlegelési bizonylatok hasznos segítséget jelenthettek volna az ellenőrzések megbízhatóságának vizsgálata során.

35. Mindazonáltal a puszta tény, hogy egy bizonyos eljárás az elvégzett ellenőrzések megítélését egyszerűsíthette volna, nem teszi ezt az eljárást kötelezővé. A mérlegelési bizonylatok megőrzését semmilyen közösségi vagy nemzeti jogi rendelkezés nem teszi kifejezetten kötelezővé. A Bizottság sem hivatkozott semmilyen közösségi jogi rendelkezésre, amelyből burkoltan ilyen kötelezettség származna. Ezért a Bizottság nem állíthatja, hogy a mérlegelési bizonylatokat meg kellett volna őrizni. Ezen állítólagos megőrzési kötelezettség nem teljesítéséből az elvégzett ellenőrzések megfelelőségére vonatkozó következtetéseket sem lehet levonni.

36. Ezenkívül a Bizottság nem bizonyította, hogy a mérlegelési bizonylatok megőrzése szükséges lenne a megadott gyümölcsmennyiségek ellenőrzéséhez. Nem fejti ki, hogy milyen hozzáadott értéke van véleménye szerint ezeknek a mérlegelési bizonylatoknak a szállítólevelekhez képest, amelyeket az 1169/97 rendelet 18. cikke (3) bekezdése a) pontjának és 10. cikke (2) bekezdésének összefüggő rendelkezései szerint többek között a szállítmány bruttó és a nettó súlyának megadásával kell kiállítani.

37. Ezért a görög kormány ezen kifogását megalapozottnak tartom.

38. Az összefoglaló jelentés szerint a közösségi finanszírozásból a kérelmek 2%-át kizárják, mivel a görög kormány szabálytalanul hajtotta végre az ellenőrzéseket. Mivel ilyen szabálytalanság két pont tekintetében nem áll fenn, a 2002/881 határozatot meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben az az 1997–1999 évekre vonatkozó kérelmek 2%-át kizárja a közösségi finanszírozásból, mivel az indokolás hiányos.

V — A marhahúsra vonatkozó támogatási szabályozás

A — *Tényállás és a pert megelőző eljárás*

39. A 2000. április 10–14. között tett ellenőrző látogatás során a Bizottság az alábbi súlyos szabálytalanságokat állapította meg a marhahúsra vonatkozó támogatási szabályozás igazgatása és ellenőrzése során:

— nem tájékoztatták megfelelően a regionális hatóságokat az Integrált Igazgatási

és Ellenőrzési Rendszer (IIER) változásairól szóló végrehajtási rendelkezésekről;

— nem hozták létre az adatbankot, és az nem volt működőképes; [12]

— a marhaállomány nyilvántartásai nem voltak megfelelőek;

— számos fiatal állatot nem azonosítottak és a születéseket nem jegyezték be a nyilvántartásokba;

— nem állították ki a marhaleveleket.

40. A Bizottság szolgálatai által elvégzett második ellenőrzés során a következő további szabálytalanságokat állapították meg:

12 — A marhák azonosítószámainak keresztellenőrzése nem történt meg.

— ugyanaz a hivatalnok választotta ki a kérelmezőket helyszíni vizsgálatra, majd végezte el maga ezt a vizsgálatot, mint aki a támogatási kérelmek igazgatási ellenőrzését végezte;

— a különböző hatóságok közötti nem megfelelő együttműködés;

— a szövetkezetek ellenőrzésének hiánya;

— nem végeztek kielégítő kockázatelemzést;

— az ellenőrzésekre és a szankciókra vonatkozó statisztikai adatok nem voltak helyesek, és különböztek azoktól a számoktól, amelyeket a meglátogatott prefektúrák szolgáltattak.

41. A görög kormány a 2002/881 határozat megsemmisítését kéri, amennyiben az kizárja 11 352 868 euró összegnek az Alapból történő finanszírozását. Ez az összeg egyenlő az anyatehenekre igényelt támogatás, a bikákra igényelt különtámogatás és a külterjesítési támogatás 1998. és 1999. évekre vonatkozó összegeinek 10%-os korrekciójával. Az összefoglaló jelentésből kiderül, hogy a Bizottság azért hajtotta végre ezt a

korrekciót, mert nagyszámú szabálytalanságot állapított meg a marhahúsra vonatkozó támogatási szabályozás igazgatás és ellenőrzése során. A görög kormánynak a 10%-os mértékű korrekcióra vonatkozó kifogásai három részre tagolódnak.

Az első részre vonatkozó érvek

42. A Görög Köztársaság alapvetően az alábbi érveket terjeszti elő. A görög kormány először felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket azért tett, hogy az érintettek tudomására hozza a végrehajtási rendelkezéseket. Másodszor, noha az adatbankot ugyan nem vették használatba, és így a marhák azonosítószámainak elektronikus keresztellenőrzése nem történt meg, a kézírással elkészített üzemi nyilvántartások tartalmazták a marháknak az adatbázisba történő bejegyzéséhez szükséges adatokat. Ez a nyilvántartás megfelel a 92/102/EGK irányelvnek.[13] Harmadszor a nem azonosított fiatal állatok aránya nem érte el az 5%-ot. Végül, noha a marhaleveleket kézírással állították ki, hivatalos iratról volt szó, amely tartalmazott minden, a 2629/97/EK rendelet[14] által előírt adatot.

43. Ezekhez az érvekhez a görög kormány még hozzáfűzi, hogy noha a közösségi rendeletek kötelezték 1997. január 1-jéig az IIER, valamint a marhák azonosítási és nyilvántartási rendszerének felállítására, ez nem változtat azon, hogy e rendszer tényleges alkalmazását, annak közvetlenül a nemzeti szinten megvalósuló teljes kifejlesztését és működését Görögország különleges helyzete — nevezetesen az a körülmény, hogy az ország területének nagy részét hegyek borítják, és a parasztok a városoktól távol laknak, ami meghosszabbította az állattartók oktatásának és képzésének idejét az IIER által meghatározott eljárások végrehajtása tekintetében — nehezítette.

B — *Értékelés*

44. A görög kormány érvei nem győztek meg.

13 — Az állatok azonosításáról és nyilvántartásáról szóló, 1992. november 27-i 92/102/EGK tanácsi irányelv (HL L 355., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 13. kötet, 232. o.).

14 — A 820/97/EK tanácsi rendeletnek a szarvasmarhafélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének keretében létrehozott füljelzők, állomány-nyilvántartások és marhalevelek tekintetében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1997. december 29-i 2629/97/EK bizottsági rendelet (HL L 354., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 22. kötet, 201. o.).

45. Mint a Bizottság beadványában joggal fejtette ki, az ellenőrzésekkel kapcsolatosan az eljárásokban végrehajtott változtatásokhoz kapcsolódó részletes utasításokat tartalmazó körrendeleteket az ellenőrök számára csak két, illetve négy hónappal a rendelet hatálybalépését követően küldték meg. A görög kormány azon megjegyzése, miszerint a szükséges információkat már a hatálybalépés előtt közölték a ellenőrökkel egy szemináriumon, valószínűtlennek tűnik számomra, és önmagában nem nyújt biztosítékot arra, hogy az ellenőrzéseket ténylegesen az új rendeletek figyelembevételével végezték.

Ezeknek a rendelkezéseknek többek között az állatok nyomonkövethetőségét kell javítaniuk azért, hogy betegségek bekövetkezése esetén az emberek és állatok egészségét jobban védhessék. Így e rendelkezések nem kielégítő betartását nem lehet más megtett intézkedésekkel igazolni. Ezen megfontolások alapján a Görög Köztársaság érveit el kell utasítani.

A második részre vonatkozó érvek

46. A görög kormány a 820/97 rendeletből [15] eredő kötelezettségeit sem teljesítette. Mint a Bizottság kifejtette, az adatbankot nem vették használatba, és a marhák nyilvántartására vonatkozó szabályozás nem felelt meg a 820/97 rendeletnek. A marhanyilvántartás és a marhalevelek sem feleltek meg az előírt követelményeknek. Az állatokat a születésüket követő húsz napon belül füljelzővel sem látták el.

47. A többek között a 820/97 rendeletből származó előírásokat be kell tartani. A 820/97 rendelet rendelkezéseit szigorúan kell értelmezni és pontosan be kell tartani.

48. A görög kormány lényegében a következő érveket adja elő. Először azt állítja, hogy az igazgatási ellenőrzéseket és a kockázatelemzéseket más ellenőrök végezték, mint a helyszíni ellenőrzéseket. Másodszor, noha a vidékfejlesztési igazgatóságok és az állatorvosi igazgatóságok között 1999-ig nem volt lehetséges az ellenőrző jelentések cseréje, azonban 2000 óta ez jobban működik. Emellett a különböző szolgálatok közösen készítettek egy körrendeletet. Harmadszor, az ellenőrzés sem hiányzott. Noha a támogatási kérelmeket a mezőgazdasági szövetkezetek egyesüléseire bízták, de azok mindig a támogatásokkal és intervenciókkal megbízott helyi kirendeltségek szigorú felügyelete és ellenőrzése alatt voltak. Negyedszer, annak ellenére, hogy a kockázatelemzést nem vitték számítógépre, a manuálisan elvégzett elem-

15 — A szarvasmarhafélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint a marhahús és a marhahúskészítmények címkézéséről szóló, 1997. április 21-i 820/97/EK tanácsi rendelet (HL L 117., 1. o.).

zés megfelelt a 3887/92/EGK rendelet [16] és a nemzeti jog követelményeinek. A tárgyaláson a görög kormány kifejtette, hogy jóllehet voltak technikai problémák a statisztikai adatok tekintetében, az összesített számok helyesek.

C — *Értékelés*

49. Véleményem szerint a görög kormány álláspontja nem elfogadható.

50. A Bizottság szolgálatainak a jelentéseiből egyértelműen kiderül, hogy a személyzet hiánya miatt Szaloniki és Larissa körzetében egyetlen személyt bíztak meg az ellenőrzések végrehajtására vonatkozó különböző feladatokkal. A görög kormány nem állította ennek ellenkezőjét, és az állítás ellenkezőjét alátámasztó bizonyítékokat sem mutatott be.

51. A különböző szolgálatok közötti együttműködés tekintetében is hiányzik a bizonyíték. Az a tény, hogy a részlegek körrendeletet bocsátottak ki, nem jelent önmagában biztosítékot arra, hogy azok megfelelően együttműködnek. Ez különösen igaz azért, mivel a görög kormány maga ismerte el, hogy a szolgálatok között 1999-ig nem volt lehetséges az ellenőrző jelentések cseréje. Továbbá a görög kormány nem tudott bizonyítékot bemutatni arra vonatkozóan sem, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek egyesülései tekintetében ténylegesen felügyeletet gyakoroltak volna. Mint a Bizottság beadványaiban kifejtette, az a görög szerv, amelyik az EMOGA-val szemben végső soron felelős és amelynek a kérelmekre vonatkozó minden adatot ellenőriznie és vizsgálnia kell, nem tudott olyan adatokkal szolgálni, amelyek bizonyítanák, hogy a kérelmeket ellenőrizték.

52. A görög hatóságok megerősítették, hogy a kockázatelemzéseket hiányosan végezték el. A Bizottság beadványaiban kifejtette, hogy ezt a hiányosságot orvosolni lehetett volna azáltal, ha a támogatási kérelmek 100%-a esetén helyszíni ellenőrzést hajtottak volna végre. Mivel 1998-ban a kérelmeknek csak 65%-át és 1999-ben 75%-át ellenőrizték, meg kell állapítani, hogy a görög kormány nem tudta orvosolni a hiányosságot.

53. A Bizottsággal egyetértve azon az állásponton vagyok, hogy a görög kormánynak a hibás statisztikai adatokra vonatkozó állításai nehezen érthetőek. A görög kormány ugyanis egyáltalán nem teszi világossá, hogyan ellenőrzi, vizsgálja és szűri ki a statisztikai adatoknál a hibákat. Az ellenőrzésekre vonatkozó megbízható számok hiánya a közösségi költségvetést érintő károk nagy veszélyét hordozza magában.

16 — Az egyes közösségi támogatási rendszerekre vonatkozó integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1992. december 23-i 3887/92/EGK bizottsági rendelet (HL L 391., 36. o.).

54. Mindezeket követően meg kell állapítani, hogy a görög kormány érvei nem elfogadhatóak.

A harmadik részre vonatkozó érvek

55. A görög kormány lényegében a következő érveket adja elő. Azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe értékelése során az 1997. december 23-i VI/5330/97. sz. dokumentumban foglalt iránymutatásokat. A Bizottság csak akkor végezhet átalánykorrekciót, ha valamely tagállam a közösségi rendelkezéseket jelentős hiányosságokkal alkalmazza, és ezáltal az EMOGA-t ténylegesen veszteség kockázatának teszi ki. A görög kormány szerint ezt az értelmezést megerősíti az 1287/95/EK rendelettel [17] módosított, 729/70/EGK rendelet [18] 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja.

56. Másodlagosan a görög kormány azt állítja, hogy az érintett pénzügyi korrekció százaléka aránytalan a megállapított szabálytalanságok súlyához képest. E kormány szerint a Bizottság kifogásai csak a VI/5330/97. sz. dokumentum szerinti kiegészítő ellenőrzésekre vonatkoznak. Még ha a kulcsellenőrzéseket nem hajtották volna is végre teljes mértékben, a 10%-os vagy 5%-os korrekció nem indokolt, mivel a Bizottság által a helyszínen végzett vizsgálatok során nem jutottak olyan megállapításokra, amelyek szerint az Alap általános megkárosításának veszélye fennforgott volna. Következésképpen a végrehajtott korrekciókat semmisnek kell nyilvánítani vagy 2%-ra kell azokat csökkenteni.

D — *Értékelés*

57. Az átalánykorrekciókra vonatkozó iránymutatásokat a VI/5330/97. sz. dokumentum tartalmazza. Az alkalmazott korrekciós százalék az ellenőrzések végrehajtása során megállapított hiányosságok súlyosságától függ. A Bizottság az ellenőrzések két kategóriája között tesz különbséget:

— a kulcsellenőrzések olyan fizikai és igazgatási ellenőrzések, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a kérelem lényeges elemeit megvizsgálják, különösen a kérelem tárgyának fennállását, a mennyiséget vagy a létszámot és a minőségi jellemzőket, beleértve a határidők, a betakarítási követelmények, a tárolási időtartamok, stb. betartását. Ezek a kulcsellenőrzések a helyszínen történnek, és azokat olyan objektív adatok alapján végzik, mint például a telekkönyv.

17 — A közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló, 729/70/EGK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 1995. május 22-i 1287/95/EGK tanácsi rendelet (HL L 125., 1. o.).

18 — A közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló, 1970. április 21-i 729/70/EGK tanácsi rendelet (HL L 94., 13. o.).

— A kiegészítő ellenőrzések olyan igazgatási cselekmények, amelyek a kérelmek megfelelő feldolgozásához szükségesek, például annak vizsgálata, hogy betartották-e a benyújtásra nyitva álló határidőt, ugyanarra a tárgyra nem nyújtottak-e be két kérelmet, illetve hogy megfelelő-e a kockázatelemzés, a szankciók alkalmazása és az eljárás betartásának ellenőrzése.

58. A VI/5330/97. sz. dokumentum szerint a Bizottság az átalánykorrekciók során az alábbi százalékos arányokat alkalmazza: ha egy vagy több kulcsellenőrzést nem vagy csak olyan hiányosan, illetve sporadikusan hajtanak végre, hogy azok alapján lehetetlen a kérelem alkalmasságának megítélése vagy a szabálytalanság megakadályozása, a 10%-os korrekció indokolt, mivel ebben az esetben ésszerűen arra a következtetésre jutni, hogy az Alap általános károsodásának veszélye nagy volt. Ha az összes kulcsellenőrzést végrehajtották, ám nem a rendeletekben előírt számban, gyakoriságban vagy mélységben, akkor az 5%-os korrekció indokolt, mivel ebben az esetben ésszerű arra a következtetésre jutni, hogy az ellenőrzések nem biztosították kielégítően a kérelmek szabályosságát, és így jelentős volt az Alapot károsító veszteség veszélye. Ha a tagállam a kulcsellenőrzéseket megfelelő módon végrehajtotta, de egy vagy több kiegészítő ellenőrzés elvégzését teljesen elmulasztotta, a 2%-os korrekció indokolt, mivel az Alap tekintetében csekélyebb veszteségkockázat állt fenn, és a szabálytalanság is kevésbé volt súlyos.

59. A jelen ítélet 39. és azt követő pontjaiból először is nyilvánvalóan következik, hogy a görög kormány mind a kulcsellenőrzéseket, mind pedig a kiegészítő ellenőrzéseket nem vagy elégtelenül hajtotta végre. Másodszor sem azt nem tudta bizonyítani, hogy a Bizottság megítélései helytelenek lennének, sem azt, hogy fennállt egy megfelelő és hatásos felügyeleti és ellenőrző rendszer. Harmadszor a görög kormány nem bizonyította, hogy a megállapított szabálytalanságoknak csekély hatása volt vagy egyáltalán nem volt hatása a közösségi költségvetésre. Következésképpen azon az álláspontón vagyok, hogy a Bizottság a marhaágazatnak nyújtott támogatások tekintetében végrehajtott 10%-os korrekció során helyesen alkalmazta a jogot.

60. Ezért a görög kormány kérelmének elutasítását javaslom.

VI — Az anyajuh- és kecsketámogatásra vonatkozó korrekció

A — *Tényállás és a pert megelőző eljárás*

61. A 2000. április 10–14. között Görögországban végzett ellenőrzések során a Bizott-

ság az alábbi szabálytalanságokat állapította meg az anyajuh- és kecsketámogatásra vonatkozó támogatási szabályozás tekintetében:

— az anyajuhok és kecskék állományváltozásai tekintetében az állandó nyilvántartás hiánya;

— az ellenőrzések statisztikái nem voltak helyesek, és eltértek a meglátogatott körzet számadataitól;

— késedelem az adatfeldolgozás során;

— nem készült kockázatelemzés;

— az állatok tartási helyét gyakran nem közölték megfelelő módon;

— az érintett állatoknál bekövetkezett csökkenést nem közölték az illetékes hatóságokkal.

62. A Bizottság szolgálatai már 1997-ben és 1998-ban hiányosságokat állapítottak meg az anyajuhokra és a kecskékre vonatkozó szabályozás tekintetében. Ezt követően 2000 áprilisában ellenőröket küldtek Szalonikibe és Larissába. 2001 áprilisában ellenőrzéseket tartottak Kozaniban, és végül 2001 októberében Rodopit és Dramat látogatták meg. Az e helyszínen elvégzett ellenőrzések során az ellenőrök nem állapítottak meg javulást a már korábban megállapított hiányosságok tekintetében.

63. A görög kormány a 2002/881 határozat megsemmisítését kéri, amennyiben az kizárja 22 969 271,00 euró összegnek az Alapból történő finanszírozását. Ez az összeg egyenlő (a hegyes vagy elmaradott területeken) az anyajuhokra és kecskékre igényelt támogatás 1998. és 1999. évekre vonatkozó összegeinek 5%-os korrekciójával. Az összefoglaló jelentésből kiderül, hogy a Bizottság azért hajtotta végre ezt a korrekciót, mert nagyszámú szabálytalanságot (lásd a 61. pontot) állapított meg az anyajuhokra és kecskékre vonatkozó támogatási szabályozásban [19].

Az első kifogásra vonatkozó érvek

64. A görög kormány alapvetően az alábbi érveket terjeszti elő. Elsősorban a Bizottság

19 — A juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról szóló, 2003. december 17-i 21/2004/EK tanácsi rendelet (HL. L 5., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 42. kötet, 56. o.).

azon állítását vitatja, hogy nem volt megállapítható javulás az igazgatás és az ellenőrzés tekintetében. Egy sor általa foganatosított intézkedést sorol fel, amelyet a fennálló helyzet javítása érdekében tett [20]. Másodszor a görög kormány előadja, hogy a görög felügyelők nagyon gyakorlottak és nagy szakértelemmel rendelkeznek, és így nem fogad el semmilyen, az állatok számolásának minőségére vonatkozó kétséget. Harmadsorban a görög kormány előadja, hogy a vidékfejlesztésért felelős igazgatóságok által gyakorolt felügyeletet kielégítőnek kell tekinteni.

B — *Értékelés*

65. A felperes által az anyajuh- és kecsketámogatások keretén belüli egyes kiadások elutasítása kapcsán felhozott érveket véleményem szerint el kell utasítani.

66. Mint az a Bizottság ellenkérelméből kiderül — és a felperes azt válaszában nem vitatta —, az állományváltozásra vonatkozó állandó nyilvántartás 1995 és 1997 között mindenképpen működésképtelen volt. Ez ellentétes a 2700/93/EGK rendelet [21] 4. cikkének (1) bekezdésével. Az összefoglaló jelentésből az is kiderül, hogy az állatok számlálása nem volt pontos. A görög kormánynak a görög ellenőrök jó képesítésére vonatkozó puszta utalását nem tartom meggyőző bizonyítéknak arra, hogy az állatok számlálását megfelelően hajtották végre.

67. Továbbá az adatfeldolgozás is késedelmesen haladt, nem végeztek kielégítő kockázatelemzést, az állatok tartási helyét gyakran nem közölték megfelelően, és az illetékes hatóságoknak nem hozták tudomására az érintett állatállomány csökkenését. A gyakran kitalált érvek vagy igazolások és az esetleges javítások sokasága, amelyeket a görög kormány ezzel kapcsolatban felhoz, állításait nem teszik meggyőzőbbé, éppen ellenkezőleg. A javítások nem változtatnak semmit a megállapított mulasztásokon, amint a görög kormány arra vonatkozó érvelése sem, hogy a végrehajtást Görögország különleges fekvése — nevezetesen, hogy az ország területének nagy része hegyvidék, és a parasztok a városoktól távol élnek — nehezítette.

68. A fenti megfontolások alapján véleményem szerint a Görög Köztársaság által felhozott érveket el kell utasítani.

20 — Először az állattartókat arról értesítették, hogy kötelesek üzemi nyilvántartást tartani, valamint azokról a követelményekről, amelyeknek az ilyen nyilvántartás meg kell, hogy feleljen. Másodszor törvényjavaslatot készítettek az olyan anyajuh és kecsketartókat fenyegető szankciók tekintetében, akik nem látják el állataikat füljelzőkkel. Ezt meghaladóan a görög hatóságok az üzemi nyilvántartások valamint az anyajuhok és kecskék füljelzőinek egy új modelije alkalmazását kezdték meg, amelyen a jövőben minden született állat regisztrációs számának szerepelnie kell.

21 — A juhhús- és kecskehústermelőknek nyújtott jövedelemtámogatás alkalmazásának részletes szabályairól szóló, 1993. szeptember 30-i 2700/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 245., 99. o.).

VII — Végkövetkeztetések

69. A jelen ügyben arra a következtetésre jutottam, hogy a felperes kérelmeinek csak egy pontban kell helyt adni. Mivel a keresetet véleményem szerint a többi pontban el kell utasítani, a felperest kell kötelezni a költségek viselésére.

70. Mindezek alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

1) Semmisítse meg a tagállamok által az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) Garanciarészlege alapján teljesített egyes kiadásoknak a közösségi finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2002. november 5-i 2002/881/EK bizottsági határozatot annyiban, amennyiben a Görög Köztársaság által az 1997–1999 közötti időszakra a gyümölcs- és zöldségszektor tekintetében igényelt támogatások 2%-át kizárja a közösségi finanszírozásból bizonyos citrusgyümölcsök szállításának nem kielégítő ellenőrzése miatt;

2) egyebekben a keresetet utasítsa el;

3) a felperest kötelezze a költségek viselésére.